

stichting pensioenfonds

Provisum

Pensioen in zicht

INHOUD

	PAGINA
1. Wanneer gaat het pensioen in?	3
2. Kan het pensioen ook op een eerdere datum ingaan?	3
3. Is een vervroegde pensionering haalbaar?	3
4. Vervroegde ingang van het pensioen	3
5. Ingang op de officiële datum	3
6. Uitstel ingang pensioen	3
7. Welke keuzemogelijkheden zijn er bij ingang van het pensioen?	4
8. Aankoop extra pensioen uit de vrijwillige aanvullende regeling of de B-excedentregeling	4
9. Aankoop extra pensioen uit tegoed levenslooptrekening	4
10. Uitstel pensioen vanwege tegoed levenslooptrekening	4
11. Omruil nabestaandenpensioen in ouderdompensioen en omgekeerd	5
12. Tijdelijk extra pensioen tot de officiële pensioenleeftijd (AOW-variatie)	5
13. In hoogte variabel pensioen	6
13.1 Variabel tot de officiële pensioenleeftijd	
13.2 Variabel tot 5 jaar na de officiële pensioenleeftijd	
14. Gedeeltelijk met pensioen gaan	6
15. Arbeidsongeschiktheid en pensioen	6
16. Einde partnerrelatie	7
17. De pensioenbrief	7
18. Aanpassing van ingegaan pensioen (indexatie)	7
19. Informatie	8
20. Klachtenregeling	8
21. Vragen staat vrij!	8

1. Inleiding

In deze brochure wordt uitgelegd hoe één en ander in zijn werk gaat als u met pensioen gaat. Welke keuzemogelijkheden heeft u op het moment van pensioneren? Hoe verloopt de communicatie daarover en wat kunt u als gepensioneerde van Provisum verwachten.

2. Wanneer gaat het pensioen in?

Provisum kent twee pensioenregelingen, te weten A2006 en B. De officiële pensioenleeftijd van deze pensioenregelingen is 67 jaar.

3. Kan het pensioen ook eerdere ingaan?

In de door Provisum uitgevoerde pensioenregelingen kunt u kiezen voor een eerdere ingangsdatum maar niet eerder dan 55 jaar. Bij een eerdere ingang van het pensioen ontvangt u maandelijks een lagere pensioenuitkering dan dat u doorwerkt tot de pensioenleeftijd van 67 jaar. Er is immers minder pensioen opgebouwd en deze moet ook langer worden uitgekeerd. De vervroegingsfactoren die wij hanteren om het vervroegde pensioen te berekenen zijn opgenomen als bijlage bij het reglement. Eerder stoppen met werken dan op de officiële pensioenleeftijd betekent flink minder pensioen. Bij een pensioendatum vóór uw 67ste is er ook nog geen AOW-uitkering. U kunt kiezen voor een tijdelijke verhoging van het ouderdomspensioen tot 67 jaar, de zogenaamde AOW-variatie. In paragraaf 12 komen we hier op terug. Als het vervroegd ingegane pensioen niet voldoende is om van te leven, zult u dus iets achter de hand moeten hebben. Doorwerken bij dezelfde werkgever na vervroegde ingang van het volledige pensioen is niet altijd mogelijk om fiscale redenen.

4. Is een vervroegde pensionering haalbaar?

Wilt u nagaan of een pensionering op een eerder tijdstip financieel haalbaar is, dan kunt u Provisum vragen om een uitgewerkt pensioenvoorstel op een door u aangegeven pensioendatum. Op die pensioendatum moet u wel 55 jaar of ouder zijn. Ingang van het pensioen vóór uw 55ste is niet mogelijk.

5. Vervroegde ingang van het pensioen

Werkt u nog voor een bij Provisum aangesloten onderneming, dan zult u eerst uw werkgever moeten informeren dat u eerder stopt met werken. Uw werkgever gaat er namelijk van uit dat u doorwerkt tot de officiële pensioendatum. Hij zal dus in staat gesteld moeten worden om voor een opvolger te zorgen. Alleen als uw vervroegde pensionering bevestigd wordt door de werkgever zal Provisum overgaan tot eerdere uitkering van het pensioen.

6. Ingang op de officiële datum

Heeft u niet kenbaar gemaakt dat u vervroegd met pensioen gaat, dan ontvangt u enige maanden vóór de officiële pensioendatum een pensioenvoorstel met de meest gebruikelijke keuzemogelijkheden en de daarbij behorende bruto en netto uitkeringen. Daarbij wordt in het geval u een deelnemer bent (dus nog pensioenopbouw heeft) ook rekening gehouden met extra pensioen dat kan worden gekocht met een eventueel tegoed bij Robeco uit de vrijwillige aanvullende pensioenregeling of uit de excedentpensioenregeling. Door het terugsturen van het door u ondertekende pensioenvoorstel van uw keuze maakt u kenbaar welk pensioen u wilt. Als u een andere keuze wilt maken, ontvangt u eerst nog een aangepast pensioenvoorstel.

Vindt u het te ingewikkeld of heeft u hulp nodig bij de te maken keuzes, dan kunt altijd contact opnemen met het pensioenbureau.

7. Uitstel ingang pensioen

Uitstel van de pensioeningang is niet mogelijk, ook niet als u doorwerkt voor een bij Provisum aangesloten onderneming. De uiterlijke ingangsdatum van het pensioen is dus 67 jaar. Na ingang van het pensioen wordt, indien u toch doorwerkt, geen pensioen meer opgebouwd. Houdt u bij samenloop van pensioen en salaris rekening met een aanvullende belastingaanslag.

8. Welke keuzemogelijkheden zijn er bij ingang van het pensioen?

Nadat is vastgesteld op welk moment het pensioen moet ingaan kunt u de volgende keuzes maken:

- aankoop extra pensioen uit tegoed bij Robeco (niet voor slapers);
- aankoop extra pensioen uit tegoed levensloopregeling;
- omruil nabestaandenpensioen in ouderdompensioen of omgekeerd;
- tijdelijk extra pensioen tot de officiële pensioenleeftijd (AOW-variatie);
- een hoog pensioen tot de officiële pensioenleeftijd en daarna een laag pensioen of omgekeerd;
- een hoog pensioen tot vijf jaar na de officiële pensioenleeftijd en daarna een laag pensioen of omgekeerd.

9. Aankoop extra pensioen uit tegoed bij Robeco

Deelnemers aan de vrijwillige aanvullende regeling of aan de B-excedentregeling waarvan de premie belegd is door Robeco hebben een tegoed staan op een rekening bij Robeco. Op de pensioeningangsdatum wordt dit tegoed omgezet in een pensioen bij Provisum. Voor de excedentregeling geldt, dat u het tegoed ook bij een andere pensioenuitvoerder mag onderbrengen. In het pensioenvoorstel is dit verwerkt en is aangegeven welk pensioen is ingekocht op basis van het tegoed bij Robeco. Hierbij zijn wel schattingen gehanteerd. De hoogte van het tegoed op de datum van omzetting is uiteindelijk bepalend. Dan pas kan de definitieve vaststelling van het pensioen plaatsvinden. Op het totale ingegane pensioen zijn de indexatiebepalingen van toepassing en zijn alle keuzes mogelijk die in deze brochure ten aanzien van pensioen zijn weergegeven.

De tarieven die Provisum hanteert bij de omzetting van het tegoed in een pensioen zijn opgenomen in een bijlage bij het reglement.

10. Aankoop extra pensioen uit tegoed levensloopregeling

U kunt, als deelnemer aan een pensioenregeling van Provisum, een op de pensioendatum nog aanwezig tegoed op een levenslooprekening ook gebruiken voor aankoop van extra pensioen bij Provisum. Mogelijk was dat ook uw opzet toen u besloot deel te nemen aan de levenslooprekening. Provisum weet niet of u over een tegoed beschikt. Bij het pensioenvoorstel is er dus geen rekening mee gehouden. Op het terug te sturen pensioenvoorstel kunt u aangeven dat u over een levenslooptegoed beschikt en dat u dat wilt gebruiken voor extra pensioen. De tarieven zijn dezelfde als voor omzetting in extra pensioen van een tegoed bij Robeco.

11. Omruil nabestaandenpensioen in ouderdompensioen en omgekeerd

Iedere deelnemer bouwt naast het ouderdompensioen ook nabestaandenpensioen op. Maar niet iedereen zal op de pensioendatum ook een partner hebben. Daarom kunt u op de pensioendatum kiezen tussen een ouderdompensioen met nabestaandenpensioen of alleen een (hoger) ouderdompensioen. Kiest u voor alleen een ouderdompensioen dan wordt het opgebouwde nabestaandenpensioen omgeruild voor extra ouderdompensioen. U kunt ook omruilen als u wel een partner heeft, bijvoorbeeld omdat die partner zelf over voldoende inkomen/pensioen beschikt om van rond te komen als u zou komen te overlijden. Kiest u voor omruil, dan zal een eventuele partner daarmee wel akkoord moeten gaan.

Omgekeerd is ook mogelijk. Tot 2001 bouwden ongehuwden bij Provisum een wat hoger ouderdompensioen op en geen nabestaandenpensioen. Gehuwde vrouwen konden zelfs afzien van de opbouw van een nabestaandenpensioen. Vanaf 2001 is het niet meer toegestaan onderscheid te maken tussen gehuwden en ongehuwden en bouwt iedere deelnemer zowel ouderdompensioen als nabestaandenpensioen op. Veel van onze (voornamelijk vrouwelijke) deelnemers hebben hierdoor een, in verhouding tot het ouderdompensioen, laag nabestaandenpensioen. Het kan best zijn dat er op de pensioendatum wel sprake is van een partner, die mede afhankelijk is van uw pensioen. Meer nabestaandenpensioen kan dan wenselijk zijn. Dat kan dus tegen inlevering van ouderdompensioen. De omruil is echter niet onbeperkt. U kunt nabestaandenpensioen bijkopen totdat het nabestaandenpensioen gelijk is aan het ouderdompensioen na de omruil. De bij de omruil gehanteerde factoren treft u als bijlage aan bij het reglement.

12. Tijdelijk extra pensioen tot de officiële pensioendatum (AOW-variatie)

Uit het voorbeeld vervroeging pensioen blijkt dat bij een vervroegde pensioeningang het ontbreken van een AOW-uitkering leidt tot een laag inkomen in vergelijking tot het inkomen dat u als werkende geniet. Om dat te compenseren is het mogelijk om het vervroegde pensioen tot de pensioengerechtigde leeftijd (67 jaar) te verhogen met een extra pensioenbedrag ter compensatie van het nog niet ingegane AOW-pensioen. Uw pensioen dient dan wel uiterlijk op uw 66ste in te gaan. Deze mogelijkheid wordt bij Provisum aangeduid als AOW-variatie. De tijdelijke verhoging met een extra bedrag gaat ten koste van uw levenslange pensioen en zorgt ervoor dat uw pensioen vanaf 67 jaar lager is dan het oorspronkelijke bedrag. De factoren voor AOW-variatie kunt u vinden in de bijlage van het voor u geldende reglement.

De AOW-variatie heeft geen invloed op de hoogte van het nabestaandenpensioen. Kiest u ook voor omruil van uw nabestaandenpensioen in extra ouderdompensioen, dan wordt eerst die omruil toegepast en daarna de AOW-variatie.

13. In hoogte variabel ouderdomspensioen

13.1 Variabel pensioen tot de officiële pensioenleeftijd

Naast de AOW-variatie kunt u nog meer variatie aanbrengen in de hoogte van uw pensioen vóór en vanaf uw 67ste door ook te kiezen voor een zogenaamd hoog-laag pensioen tot 67 jaar. Het pensioen dat overblijft na aftrek van het bedrag dat nodig is voor de AOW-variatie wordt dan verder in hoogte gevarieerd zodat het pensioen vanaf 67 jaar 75% bedraagt van het pensioen vóór uw 67ste. Het omgekeerde kan ook. Als u behoefte heeft aan minder pensioen tot uw 67ste, dan kunt u ook kiezen voor een laag-hoog pensioen tot 67 jaar. Hierbij bedraagt het pensioen voor 67 jaar 75% van het pensioen na uw 67ste.

De factoren voor de berekening van een laag-hoog en hoog-laag pensioen kunt u vinden in de bijlage van het voor u geldende reglement.

Hoog-laag en laag-hoog pensioen hebben geen invloed op de hoogte van het nabestaandenpensioen. Kiest u ook voor omruil van uw nabestaandenpensioen in extra ouderdomspensioen, dan wordt eerst die omruil toegepast en pas daarna AOW-variatie en hoog-laag.

13.2 Variabel pensioen tot 5 jaar na de officiële pensioenleeftijd

U kunt, al dan niet in combinatie met AOW-variatie, ook nog kiezen voor hoog-laag pensioen tot 5 jaar na de officiële pensioendatum of voor laag-hoog pensioen tot die leeftijd.

De factoren voor de berekening van een laag-hoog en hoog-laag pensioen tot 5 jaar na de officiële pensioenleeftijd kunt u vinden in de bijlage van het voor u geldende reglement.

Hoog-laag en laag-hoog pensioen tot 5 jaar na pensioendatum hebben geen invloed op de hoogte van het nabestaandenpensioen. Kiest u ook voor omruil van uw nabestaandenpensioen in extra ouderdomspensioen, dan wordt eerst die omruil toegepast en pas daarna AOW-variatie en hoog-laag.

14. Gedeeltelijk met pensioen gaan

Deeltijdpensioen behoort bij Provisum ook tot de mogelijkheden. Maar dat moet u natuurlijk wel eerst goed afspreken met uw werkgever. Bij deeltijdpensioen gaat een gedeelte van uw pensioen vervroegd in. Op dat gedeelte wordt de vervroegingsfactor toegepast. Voor het gedeelte van uw pensioen dat betrekking heeft op de voortzetting van uw dienstbetrekking wordt de pensioenopbouw voortgezet. Als u hierover meer wilt weten, neem dan contact op met het pensioenbureau.

15. Arbeidsongeschiktheidsuitkering en pensioen

Als u arbeidsongeschikt bent, dan ontvangt u een zogenaamde WIA-uitkering (of WAO-uitkering). De reglementen van Provisum schrijven voor dat bij samenloop van een WAO- of WIA-uitkering en een pensioen van Provisum slechts pensioen wordt uitgekeerd voor zover dit meer bedraagt dan de WAO- of WIA-uitkering.

Is zo'n situatie op u van toepassing, dan heeft een eerdere pensionering waarschijnlijk geen zin. Meer informatie over de gevolgen van arbeidsongeschiktheid en uw pensioen kunt u lezen in de brochure:

["Arbeidsongeschiktheid en uw pensioen"](#).

16. Einde partnerrelatie

Als uw relatie vóór de pensioeningangsdatum is beëindigd en uw ex-partner heeft na een verzoek om pensioenverevening recht op een gedeelte van uw ouderdomspensioen, dan gaat dat deel in op hetzelfde moment als uw eigen pensioen ingaat.

Als uw huwelijk of geregistreerd partnerschap na ingang van het pensioen wordt beëindigd, dan kan uw ex-partner Provisum vragen om een deel van uw pensioen aan hem/haar uit te keren. Meer informatie over de gevolgen van het einde van een partnerrelatie voor uw pensioen kunt u lezen in de brochure: ["Einde partnerrelatie en uw pensioen"](#).

17. De pensioenbrief

Als definitief vaststaat hoe het pensioen eruit moet zien stelt Provisum de zogenaamde pensioenbrief op. Daarin wordt het recht op de pensioenuitkering vastgelegd en informatie over eventuele aanpassingen van uw pensioen na ingang (zie ook hierna).

18. Aanpassing van ingegaan pensioen (indexatie)

Het leven wordt in de loop van de jaren duurder. Dat betekent dat u met een gelijkblijvend pensioen steeds minder kunt kopen. Provisum streeft ernaar om de koopkracht van eenmaal ingegane pensioenen te handhaven, door deze jaarlijks te verhogen met de prijsontwikkeling. Dat wordt ook wel indexatie genoemd en kan alleen als Provisum over voldoende financiële middelen beschikt.

Provisum heeft de ingegane **pensioenen** de afgelopen 3 jaar als volgt verhoogd:

<i>datum</i>	<i>verhoging</i>	<i>de prijzen stegen met *</i>
1 januari 2018	1,33%	1,33%
1 januari 2017	0,42%	0,42%
1 januari 2016	0,66%	0,66%

** Indien het ingegaan pensioen wordt verhoogd, dan baseert Provisum de verhoging op de stijging van het prijsindexcijfer voor alle huishoudens van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Daarbij wordt uitgegaan van de voorlopig gepubliceerde cijfers voor oktober t/m oktober van het voorafgaande jaar.*

U heeft door eerdere verhogingen en de verwachting voor de komende jaren, niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.

19. Informatie

De eerste keer dat het pensioen wordt uitbetaald ontvangt u een pensioenafrekening, daarna alleen als het uit te betalen netto bedrag wijzigt. In de praktijk komt dat neer op een pensioenafrekening eind januari (eventuele verhoging pensioen en/of aanpassingen wettelijke inhoudingen).

Als de ingegane pensioenen zijn aangepast, dan ontvangt u eind januari bericht over de hoogte van het nieuwe bruto pensioen per jaar en over de data in het nieuwe jaar waarop het pensioen zal worden uitbetaald.

Als er belangrijke ontwikkelingen zijn voor de hoogte van uw pensioen, wordt u daarover steeds tijdig geïnformeerd.

Door regelmatige raadpleging van de website van Provisum blijft u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en het gevoerde beleid.

20. Klachtenregeling

Als u het niet eens bent met een werkwijze of een besluit van Provisum, dan kunt u daarover een klacht indienen bij het bestuur van Provisum. Hoe u dit kunt doen leest u in de [klachten- en geschillenregeling](#).

21. Vragen staat vrij!

Heeft u na bestudering van deze brochure nog vragen, dan kunt u daarmee altijd terecht bij het pensioenbureau.

Per e-mail: pensioenbureau@provisum.nl

Per telefoon: 020-6213 891

Per brief: Stichting Pensioenfonds Provisum, Postbus 7873 - 1008 AB AMSTERDAM

Deze brochure is met zorg samengesteld. Het doel is om de pensioenregelingen zo begrijpelijk mogelijk uit te leggen. U kunt aan deze brochure geen rechten ontlenen.